

God, zei de gek

een zoektocht

Het is belangrijk dat we nooit stoppen met vragen stellen.

-Albert Einstein

God, zei de gek

Verboom

Schrijver: Verboom
Coverontwerp: Verboom
ISBN: 9789462542068
© Verboom

God, zei de gek

Inleiding

*Is de mens vooral een fout van God?
Of is God slechts een fout van mensen?
-Friedrich Nietzsche*

Dit boekje gaat over god. Of over geen god, dat kan ook. Jaren geleden, schreef Kluun een boekje over atheïsme. God is Gek¹. Ik leg het net weer weg, het gaat erover dat Nederland tegenwoordig doordrongen is van het atheïsme, en dat elke Nederlandse schrijver wel een atheïstische opinie lijkt te hebben. Daar ben ik het niet mee eens.

En ik ben dan eigenlijk wij. Want wij, -David en Ruth - broer en zus, geboren en getogen in Rotterdam hebben samen opgeteld in meer dan 10 verschillende landen gewoond. En iedere keer als we weer in Nederland komen, valt het ons op dat 1. Hoe lekker de koffie is. 2. Hoe iedereen een mening heeft. 3. Hoe er altijd wat te zeiken valt. 4. Religie niet meer in is, maar spiritualiteit wel. 5. Hoe Nederlanders open durven te staan voor van alles. Leven en laten leven, is Nederland in de gloria.

Kluun gelooft in 'iets', maar weet niet goed wat. Toch blijft hij in zijn boekje zo objectief mogelijk, en laat hij vele partijen aan het woord. Het leest zo lekker weg, en ik zeg zo objectief mogelijk, want uiteindelijk net als ieder mens, is Kluun ook een beetje subjectief. Daarom hier onze kant van het verhaal. Want als Kluun het kan, kunnen wij het ook.

Door onze ervaringen in Afrika, Azië, Noord en Zuid-Amerika en het Midden-Oosten kwamen we er achter dat iedereen wel in iets gelooft. Of het nou een god is, geen god, een leer, of gewoon jezelf, je gelooft ergens in. Dat kan haast niet anders, want

¹ "God is gek; de dictatuur van het atheïsme", schrijver Kluun, uitgeverij Ten Have.

even praktisch, we geloven allemaal dat het licht aangaat als we het lichtknopje omzetten, of dat we in Thailand aankomen als we op Schiphol vlucht KL078 nemen, ook geloven we dat we kunnen zeilen als er wind is. Stuk voor stuk dingen die we niet kunnen zien, of begrijpen, maar toch geloven we het. En zelfs als je in niks gelooft, is dat ook een geloof, want niet alles is te bewijzen. Daar waar bewijzen stoppen, daar begint het geloof, of zoals een definitie van geloof zegt: "een hypothese over een onwaarneembare situatie". Dit boekje gaat daar over.

En even tussendoor: Nu je dus weet wie wij zijn, heb ik het voor het gemak vanaf nu over ik. Dat schrijft iets makkelijker.

Waar dit boekje *niet* over gaat is religie. In de tijd van i-phones, consumentisme, 'Boer Zoekt Vrouw' en WhatsApp heeft niemand sowieso nog tijd voor religie. En daarnaast word ik doodmoe van alles wat er in deze wereld gebeurt, in de naam van god. Zet het nieuws maar aan. Ontvoerde meisjes in Nigeria, een zwangere vrouw ter dood veroordeeld in Soedan, absurde en zinloze aanslagen in Parijs.

Niet dat dit iets is van de laatste tijd of van één religie. Lees de boeken maar na, kruisvaarten, seksschandalen, oorlog in Gaza, volkerenmoord in voormalig Joegoslavië, eer-moorden, vinger-wijzende televisie dominees uit Amerika, 9/11, massagraven in Rwanda, anti-homomanifestaties, zelfmoord-aanslagen en zo kan ik eindeloos doorgaan. Eén voor één zeggen de daders van deze acties te handelen in de naam van god. Afschuwelijk brute daden, gerechtvaardigd in de naam van een god. En dat maakt me zo kwaad! Dit heeft namelijk niks met welke god dan ook te maken. Absoluut niets. Wel met religie, een eigen agenda en intolerantie. Arrogantie onder het mom van een god. *Pure human fuckery* als je het mij vraagt.

Human Fuckery

Dat was geen daad van God. Het was "pure human fuckery".

-Stephen King, *The Stand*

Maar religie is toch god, zou je zeggen? Ik denk van niet. Er is een groot verschil tussen godsdienst en religie. Zoals ik het zie is religie niets meer dan een door mensen bedacht machtig bolwerk. Ok. Eerlijk is eerlijk. De grondslag was ooit inderdaad een bepaalde god of geloof. Maar door de tijd en generaties heen (en een paar koppige koppen), ontstonden er steeds meer regels, tradities en stromingen, wat het ideaal in een inflexibel en autoritaire beweging veranderde.

Imagine

Imagine all the people
living for today
Imagine there's no countries
it isn't hard to do
nothing to kill or die for
and no religion, too
Imagine all the people
living life in peace.
You may say I'm a dreamer,
but I'm not the only one
I hope someday you will join us
and the world will be as one

-John Lennon,
published by Lyrics © EMI MUSIC

Meer regels en wetten, minder god en spiritualisme. Of zoals we zo mooi in Nederlands zeggen: van god los! Spiritualiteit, of wat we vroeger godsdienst noemden, is op zoek zijn naar god. Of een hogere macht. Een zoektocht om dichterbij een god of een *entity* te komen. Dit leidt tot verdieping, *mindfulness* en nederigheid. Religie, en hier heb je meteen het verschil, zoekt naar een manier waarop we diezelfde god voor ons karretje kunnen spannen. Gebruiken voor onze doelen. Wat leidt –sla de krant

maar open- tot oppervlakkige arrogantie, fanatisme en onredelijkheid. Lang verhaal, maar het komt dus hier op neer. Verdieping, bewustzijn en nederigheid tegenover arrogantie, fanatisme en onredelijkheid.

Ter illustratie even het christendom. Sam Pascoe verwoordde het mooi: christendom begon in Israël als een vriendschap, een connectie. Vervolgens groeide het in Griekenland tot een filosofie. In Rome werd het een instituut, en in de rest van Europa groeide het uit tot een manier van leven, een cultuur.

Uiteindelijk kwam het in Amerika terecht en werd het een business. Hoe iets onschuldigs begint en uitgroeit in een religie. Je ziet, ik ben geen groot fan van religie. En al mijn reizen heeft dit gevoel alleen maar bevestigd. Ik werkte onder andere in Tsjetsjenië, Sri Lanka, Soedan, Rwanda en het Midden-Oosten. Stuk voor stuk gebieden die door religie (en politiek) op een afschuwelijke manier uit elkaar worden gescheurd. Helaas vinden we de fanatiekelingen, de mensen die denken dat ze het weten voor iedereen, in alle geloven en stromingen: fundamentalistische moslims, bekrompen christenen, orthodoxe joden, fanatieke atheïsten, eigenwijze agnosten en ga maar door (de voorvoegsels kunnen onderling verwisseld worden).

Imagine, samen met John Lennon, een wereld zonder religie. Religie en alle gevolgen van religie in een keer uitgewist. *It's easy if you try*. En dat zetten we ook aan de kant met dit boekje. Religie. *No religion*.

Religie

God heeft geen religie.

-Mahatma Gandhi

Religie

Naar mijn mening kunnen we religie volledig uitbannen, ondanks dat het soms hele mooie aspecten heeft. Het idee van de onderwijzingen van Jezus Christus spreekt me aan en ook alle mooie verhalen, waar ik zoveel van hield op zondagschool. Ik spaarde alle stickertjes en plakte ze in mijn boek. Maar in de realiteit blijkt de georganiseerde godsdienst niet te werken. Het verandert mensen in haatdragende kuddedieren, zonder enig meeleven.

-Elton John in *The Observer*